

MARIBORSKI

Političen list.

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Naročnina znaša:

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Posamezna številka stane 40 vin.

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6.50 mesečno, četrtletno K 19.50.
Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Mesečno K 6.—. — Inzerati po dogovoru.

Nitti obljublja popuste.

D' Annunzio prorokuje. — Sklepi francoskih sindikalistov. — Nitti v Rimu.

O naših valutnih špekulacijah.

Posledice nevarnih valutnih špekulacij, ki so jih zagrešili različni gospodje, pred vsem pa finančna ministra Ninčič in Jankovič so bile doslej še nekako prikrite ter niso posegle globoko v naše gospodarsko življenje. Nesrečne operacije g. Ninčiča so nam prinesle prvič poplavo potvorjenožigosanih bankovcev avstroogrske banke, ki so bili tiskani večinoma po prevratu. S tem je naraslo število našega papirnatega denarja ter mu vzelo pred inozemskimi financami ves oni ugled, ki ga je prve tedne še nekako imel. Kurz naših žigosanih bankovcev je vedno bolj padal, dokler ni končno ostal nekako stabilno, če vzamemo curiško borzo za merodajno, v razmerju 100—4, to se pravi, da dobimo za 100 jugoslovenskih kron štiri švicarske franke, včasih malo več, včasih malo manj. Je sicer res, da so tudi valute drugih držav na nevtralnih denarnih trgih od časa preobrata pa do danes občutno padle, toda primeroma je to padanje s padanjem naših kron še vedno normalno, dočim smo mi že davno pod normalo.

Temu dotoku potvorjenožigosanih bankovcev je hotela poznejša vlada napraviti konec. Dala je tiskati koleke s katerimi je hotela, po češkem vzorcu, opremiti naš papirnat denar. To naj bi bile nekake »varstvene znamke« naše finančne firme. To je bilo jako lepo in prav, možje, ki so to odredili so imeli najboljše namene in delali so v dobri veri, da s tem koristijo naši valuti. Ideja je bila torej dobra, da bi se bili natisnili za celo državo enaki koleki in ne trojni, različni. Zakaj nam je bilo treba pokazati celo na teh ubogih kolekih naš bolan separatizem? Zakaj so dobili Slovenci svoje, Hrvači svoje in Srbi zopet svoje koleke? Poleg tega bi se bili morali ti koleki tiskati v eni sami tiskarni in ne enobarvno.

Posledica tega nesrečnega tiskanja kolokov je bila ta, da smo dobili že koj prve dni po kolekovanju falsifikate. Kakor prej žigosanje, tako in še mnogo bolj katastrofalno je poseglo v vrednost naše valute kolekovanje. S poprejšnjimi krivo žigosanimi bankovci ljudje vsaj sitnosti niso imeli. S sedanjimi kolekovanji pa smo toliko na slabšem, da se pravi kolek od nepravega jako težko loči, ter da človek v večini slučajev, ko prejme denar ne ve, je li dobil pravega

ali ne. Poleg občutnega padanja na inozemskih denarnih trgih nam je prinesla ta druga špekulacija tudi to, da našega denarja v inozemstvu noče nihče več sprejeti, ker se noče izpostaviti riziku, da sprejme mesto pravega potvorjen denar. Poznano nam je par pozitivnih slučajev, kjer so ljudje zamenjali tuje valute za našo, prišli v Jugoslavijo v dobri nadi, da imajo v žepu lepe tisočake, pa so imeli samo potvorjen papir. Tako jih je ta druga špekulacija pripravila ob vse težko pridobljeno premoženje. Na drugi strani pa se je različnim židovskim tihotapcem posrečilo vtihotapati v našo državo cele milijone potvorjenih bankovcev ter tako obogateti na škodo našega narodnega premoženja. Je sicer res, da je bilo mnogo takih tičkov zasadenih, in o teh so nam naše stražne oblasti poročale; kedo nam je pa poročal o onih, ki so srečno prešli naše meje?

Te dve nesrečni špekulaciji nista zadoštovali, pridružili so jima sedaj še tretjo. Ker se niso mogli ujediniti, kakšno bodi definitivno razmerje med krono in dinarjem, so se zatekli k rešitvi, ki se da označiti najbolje z onim starim pregovorom, naredili so tako, »da bo volk sit in ovca cela«. Na nove dinarske novčanice so natisnili enako število

Peter List.

Povesti iz našega parka.

Našega Vuka prvi in zadnji izlet v svet.

(Vsem mladim psičkom v opombo in svarilo).
(Dalje.)

Navadno je prav nezaupno dvignil svoj gobček, in njegov bratec je storil ravno tako; vedela sta namreč, da bo sledilo sedaj nekaj zelo neprijetnega; naša gospa je navadno prišla enega ali drugega za sprednje tačice in ju je dvignila v zrak; to pa je bilo Vuku in njegovemu bratcu zelo neprijetno; tudi v naročju nista rada sedela; še manj pa jima je bilo všeč, če ju je kdo prijel za ona vabljiva navihana ušesa; takrat je Vuk vselej zamižal in je pokazal celo zobe v znamenje, da tega ne mara. In vendar se je nam zdelo da ga to nič ne boli; saj smo mu hoteli s tem pokazati, kako ga imamo radi. On pa vsega tega ni hotel, celo jedi ni sprejel iz rok; mi smo se tolažili s tem, da bo vse to prinesla s seboj vzgoja. Vendar se je zdelo, da bi se tudi Vuk rad igral z nami, seveda ne tako, kot smo mi hoteli; in v tem ga je posnemal tudi njegov bratec; ako namreč nismo pazili na njega, se je začel vspenjati

na stole in na noge, obesil se je s svojimi ostnimi krempljci damam na krilo, začel je griziti namizni prt, če ga je dosegel in njegov bratec mu je v vsem vedno sledil. Mi smo te šale radi sprejemali, dokler se je nam ljubilo; ko smo ga nagnali, je potuhnjeno izginil iz sobe in se je prav nagajivo smejal; njegov bratec je šel seveda takoj za njim.

Tako sta živela Vuk in njegov bratec pri nas, dokler ni prišel oni lepi zimski dan, ki je postal usoden za Vuka in za nas. Pri obedu se je še Vuk sprehajal po naših sobah in gospa ga je nehote prišla za njegova navihana ušesa.

»Ti, ti, ti.«

Vuk ni rekel nič. Malo je odprl gobček, kakor da ga boli, pokazal je zobe in je gledal s svojimi otroškimi očmi, kakor da bi se hotel igrati z nami. Toda mi smo odhajali na sprehod in smo poslali Vuka in njegovega bratca na vrt, da se tam po volji naletata in naigrata. Dan je bil mrzel toda zimsko solnce je sijalo zelo prijetno. Pri tem je Vuk zapazil, da so vežna vrata odprta in predno je mogel kdo opaziti, je izginil skozi nje v park pred hišo. Njegov bratec mu pri tem ni sledil; mogoče se je zdel sam sebi premajhen, da bi šel skozi ona velika vrata ven v neznanj svet.

Vuk pa je stopil na ulico in je zagledal pred seboj prosto pot; skočil je par korakov in že je bil v parku, kjer je celo par ptičkov pobegnilo pred njim, ko so ravno iskali zrna po tleh. To je Vuku zelo ugajalo, kajti doslej se ga ni še nihče bal. Obstal je na mestu in je gledal, kako so ptički zleteli na drevo. Drevesa okrog so bila lepa in visoka in Vuku se je zdelo to zelo imenitno. Pota po parku so bila bela, s peskom posuta in grmičje je raslo ob njih. Toda Vuk je zletel naravnost preko trate in mu je zelo ugajalo, da nihče ne kliče za njim. Niti ozrl se ni, od kod je prišel. V svoji lehkomyšelnosti je tekel naprej v park, našel je tam celo neko oglodano kost, ustavil se je za trenutek ob nji in je zopet odhitel na reji. Naenkrat pa je obstal, kajti proti njemu je letel velik pes. To je Vuka nekoliko pogrelo. Pes se mu je približal z zelo resnim obrazom, premeril ga je na dolgo in široko in se je ustavil ob njem. Vuk se je res bal za svoj lepi rujavi kožušček, ki ga je tako toplo grel v tej zimi; toda pes ni bil tako hud, kakor se je zdelo na prvi pogled; premeril je še enkrat trepetajočega Vuka in je odletel naprej skozi park, kakor da mu ni za njegovo družbo. S tem je bil Vuk popolnoma zadovoljen in se je natančneje ozrl po svetu, ki

kron v razmerju 1—4. Tako imajo Srbi svoj dinar, Hrvati in Slovenci pa svojo krono in vse to na enem in istem papirju. Toda prejšnja vlada se da radi tega opravičiti, kajti tega ni storila zato, da bi za vselej določila razmerje med dinarjem in krono po ključu 1—4, ampak radi tega, ker ji je manjkalo zadostnega števila novih dinarskih novčanov za izmenjavo s krono al pari. Da bi bilo ostalo pri tem, bi bilo vsaj za nekaj časa zavlada v vprašanju naše valute nekako premirje, žal, prišla je nova vlada ter to premirje ukinila.

Eden glavnih pogojev srbskih radikalcev za sodelovanje s slovenskimi klerikalci in hrvatskimi starčevićanci je bilo to, da pristane na dve poslednji skupini na to, da bodi definitivno razmerje med dinarjem in krono 1—4. In oni, ki so poprej, ko so bili v opoziciji sami uvideli v tej relaciji vso velikansko škodo z neizmernimi posledicami, oni so iz svojih strankarskih koristi sami na to pristali.

Iz Beograda še ni uradnega potrdila o tozadevnem sklepu nove vlade, pa tudi dementi čakamo zaman. Trenutek pa so spoznali takoj skušeni finančniki ter takoj začeli izvajati posledice. O tem jim ni bilo treba posebno študirati, uporabiti jim je bilo treba samo podobno prakso italijanskih v zasedenem ozemlju. Ono, česar smo se najbolj bali, ono že nastopa. Krona izginja, čeprav je še vedno za spomin, da se ne pozabi njenega imena, natisnjena na novih novčanicah Narodne banke, na njeno mesto pa stopa dinar v razmerju 1—4. Trgovci so že začeli čitati na novih novčanicah samo dinarsko označbo ter prezirati kronsko. Posledica tega je, da raste kar čez noč cena blagu iz kron na dinarje v razmerju 4—1.

Tako smo prijadrali končno v jako nevaren položaj, katerega rešitev je deloma odvisna od vlade, deloma pa presega njeno moč. Naravno je, da se bodo morale temu primerno spremeniti tudi vse plače iz števila kron v enako število dinarjev, toda kje vzeti te dinarje, ko jih niti natisnjenih ni toliko? Vlada in vsi drugi delodajalski krogi se bodo temu uprli; nastal bo ljut boj med name-

ščenci in delodajalci, boj, ki bo zaposlil na obeh straneh vse moči in ki se bo v dosego svojega cilja posluževal vseh sredstev. Da bode končno vlada skupno z vsemi delodajalci istotako propadla, kakor je propadla italijanska, o tem ni dvoma; toda v času boja bo škoda, ki jo bodo trpeli uslužbenci ogromna in nenadoknadna. Posledica tega boja pa bo, da bo na zunanjem denarnem trgu padel ugled našega novega denarja istotako, kakor je padel ugled starega in naša nova valuta bo istotako slaba, kakor je bila stara, z enim samim razločkom, da se ne bo dala tako lahko potvarjati. Radi tega pa ne bomo trpeli le mi, ampak v isti meri tudi Srbi. Njihova trdovratna zahteva po izmenjavi 1—4 bo natepla še najbolj njih same, ker jim bo uničila istotako dinar, kakor bo uničila nam krono.

Dnevne vesti.

Demokratska vlada je napela vse svoje sile, da zaduši verižništvo in navijanje cen in priznati moramo, da se je tem pijavkam ta čas slabo zgodilo. S spremembo v deželni vladi pa so verižniki in navijalci zopet ponosno dvignili svoje glave in cene so kar čez noč poskočile. V Ljubljani so konstatirali koj prvi dan po spremembi vlade, da so cene poskočile. Isto pa smo konstatirali tudi že v Mariboru.

Stjepan Radić, katerega je kakor smo poročali spustil novi hrvatski ban dr. Laginja na svobodo, je, kakor poročajo hrvatski listi, že zopet začel rovariti proti edinstveni državi. Baje obiskuje kmete, nekdanje svoje somišljenike, ki so se dali zapeljati od njegovih demagoških besed, ter jih pripravljaja na ustajo. Taki so sadovi nove reakcionarne vlade prvi teden, kar nas je osrečila.

Neposredno pred polomom. O grozni usodi, ki se bliža avstrijski republiki piše graška „Montags-Zeitung“ takole: Ne radi tega ker zaslužijo dunajski mizarški in čevljarški pomočniki 40 000—50 000 K letno, ampak radi tega ker oni uradniki v nižjih razredih, ki imajo le 24 000 K letne plače absolutno ne morejo živeti, zahtevajo, da se jim plača zviša, ker drugače morajo poginiti. S povišanjem plač uradnikom pa bi, po proračunu finančnega ministarstva, narasli državnih izdatki za najmanj 7 in pol milijard, ker je vseh državnih uradnikov v republiki okrog 214.000. Ves državni dohodek pa znaša sedaj komaj štiri in pol mili-

nuje »Hloupý Hanza« t. j. »Glupi Honza«. Honza je isto ime, kakor naš Janez. Tudi Honza dolgo polega doma, toda njegova usmiljenost do berača mu da v roke čudotvorno silo, odide po svetu, pride na kraljevski dvor in postane kraljevski zet.

V tem oziru so Muromec, Pepeluh, Honza prvi slovanski junaki, ki dolgo žive tiho in skromno, toda ko dvignejo svoje sile — postanejo iz njih junaški vitezi. Zdi se, da je hotel narod v teh junakih pokazati samega sebe. Koliko let je ležal ogromni Ilija Muromec na ruski zemlji — in zdaj se dviga. »Glupi Honza« je obhodil ves svet in si je priboril svojo država. In Pepeluh? Kako dobro slika tu narodna pravljica zanemarjenega tretjega sina, ki se mu vsi posmehujejo, celo lastna dva brata.

Brata predstavljata javnost, strankarstvo — Pepeluh pa je narod. V njem leži toliko dobre sile, ki je nihče ne pozna: šele ljubezen do očeta, ki živi v Pepeluhu, prinese narodu na peči odrešenje. Slišal sem to pravljico v mladih letih na dolenskem, pravil jo je moj stari sosed, ki je bil sploh dober pripovedovalec o starih časih. Ostala mi je tako živo v spominu, da sem se zopet in zopet vračal k nji. Dobro sem poznal Pepeluha in njegovo življenjsko filozofijo. Izkal sem mu primerne obleke. Nazadnje je vzrasla ta bajka v petih prizorih na po-

steli. Država pa nima za skrbeti samo za uadnike, ampak za še sto in sto drugih stvari. Dostej znaša primanjkljaj 9—10 milijard kron, do konca leta bo pa znašal najmanj 20 milijard. Koliko časa to še lahko traja? Če bi se vsem premožnejšim ljudem odvzelo vse premoženje, bi se s tem krizo le malo ublažilo, nikakor pa ne odstranilo. Polom je blizu. To je strašna situacija, tem strašnejša še radi tega, ker ni nobene rešne poti in nobenega upanja na pomoč. — Tak je položaj Avstrije in vendar se najdejo tudi v Mariboru ljudje, ki so se preobdli jugoslovenskega kruha ter si žele v deželo stradanja in propadanja. Mi bi jim to srečo ne zavidali.

O plačah. Zgoraj smo prinesli poročilo graške „Montags-Zeitung“ o plačah v Avstriji. O tem predmetu razpravlja tudi dunajska „Arbeiter-Zeitung“ v eni svojih zadnjih števil ter priznava, vključ temu, da je glasilo socialno-demokratske stranke, da je plačilno razmerje med delavstvom in inteligenco nenaravno in krivično. Uradnik zasluži v Avstriji 24 000 K letno, čevljarški pomočnik pa 50.000 K. Isto procentuelno razmerje vlada tudi v naši državi. Vsak najslabši rokodeljec ali navadni delavec zasluži veliko več nego človek, ki se je moral 15 let mučiti po zatohlih šolskih sobah. Kam nas bodo privedle te razmere? Kedo bo še študiral? Tu se konča ves napredek, vsaka kultura. Zato, da bo, ko bo prejadral petnajst dolgih šolskih let s 25 letom zaslužil trikrat manj kakor njegov tovariš, ki je začel služiti že s 16 letom, za to se bo vsak lepo zahvalil. Kdor še študira, je blaznež, ki se mu vsi pametni ljudje lahko v obraz smejejo. Potem nas pa še proletarski baroni nazivljejo „buržuje.“

Koroški plebiscit. Kdor je naš in ima na Koroškem glasovalno pravico, naj javi svoj naslov Narodnemu svetu za Koroško v Velikovec. Glasovalno pravico pa imajo v pasu A brez razlike spola vsi tisti, ki so bili: 1. 1. 1919 stari najmanj 20 let. 2. ki so na dan 1. 1. 1919 stalno bivali v katerikoli občini pasu (A in B) in ki poleg tega izpolnijo enega izmed sledečih treh pogojev: a) morajo biti v pasu A rojeni ali b) ki stalno bivajo v pasu A, že od 1. 1. 1912, ali pa c) so v katerikoli občini pasu A pristojni. Analogni so pogoji za glasovalno pravico v pasu B.

Trgovski gremij v Mariboru naznanja mariborskim trgovcem, ki potujejo v trgovskih zadevah na Čehoslovaško, in želijo tam priporočila generalnega konzulata, naj se prej oglašijo pri gremiju, da jim da potrdilo o njih istinitosti. Kdor pride brez tega potrdila k generalnemu konzulatu v Prago, ga isti ne bo priporočal.

steli v praški bolnici, ko se je narod — Pepeluh boril za svojo deklaracijo. To je bila njegova čarobna piščalka, ki ga je vodila s peči na svetovno tekmo za svoje kraljestvo. Takrat se je pisala ta pesem sama po sebi. Pepeluh je znan tudi po Gorškem, ker ga navaja Gabršček v svojih pravljicah iz soških planin. Našel sem ga pozneje tudi med ruskimi nar. pravljicami pod istim imenom.

Alli ga poznao Jugoslovani vsi — ne vem. Po svoji naravi je torej Pepeluh več nego navadna bajka; oni, ki ga bodo gledali s priprostim srcem, ga bodo razumeli in bodo v njem spoznali — junaka s peči z zlato zvezdo na čelo. Dr. Iv. Lah.

V »Pepeluhu« sodeluje ves moški igralski ensemble, vani so vpleteni razni plesi in melodrami. Plese je naštudiral plesni učitelj P e č n i k. »Lybella«-gavotte Ludvika XII. plešeta sestri Božica in Matica Markac, sledi »Ples palčkov«, pleše 8 otročičev po glasbi Castaldija. Potem sta še dva plesa in sicer »Ples odalisk«, glasba Löhrla, plešejo 4 dame in soloplesalka Danica Savinova in »Ples harlekinov« po glasbi Ruprechta, plešejo g. Jakob Pečnik, Rado Železnik in gdca. Danica Savinova. »Pepeluh« se urizori kot noviteta prvič v soboto 13. marca 1920.

ga je obdajal; videl je okoli in okoli visoka drevesa, ptički so letali po njih in po potih skozi park so šli ljudje. Vuku se je zdelo vse to zelo zanimivo in je pozabil na svoj dom in na bratca, na našo kuhinjo in na nas. Odhitel je naprej. Tam na klopi je sedela stara gospa in poleg nje majhen, maihen psiček. Vuk se je temu psičku takoj približal, ker je bil manjši od njega; tudi psiček je takoj dvignil ušesa in je hotel iti Vuku naproti; toda stara gospa je psička zadržala in je Vuka napodila; Vuk sicer tega ni bil vajen v svojem življenju, razumel pa je takoj, da ga stara gospa ne mara. Pogledal je pomilovalno na malega psička in je zavil proti cesti, ki je vodila ob parku. Tam so drdrali vozovi, kočlje, avtomobili in Vuk je gledal to vožnjo s svojimi radovednimi očmi z nerazumljivimi občutki.

(Konec prih.)

Pepeluh.

(K sobotni premijeri.)

Pepeluh je slovenski nar. junak. Po svoji naravi je podoben onemu ruskemu Iliju Muromcu, ki poseda doma in leži na peči, dokler ne dobi čudotvorne sile, ki ga potem vodi do junaških dejanj. Tudi Čehi imajo podobno pravljico, njih junak se ime-

Uradniška menza. Z ozirom na našo predvčerajšnja notico smo navrošeni, da objavimo, da se uradniška menza ni zaprla, ampak da obstoja tudi še nadalje. Tudi govorica o velikanskih pasivah baje ni resnična. Sicer se pa vrši v par dneh izredni občni zbor, kateremu bo prisostvoval tudi vladni zastopnik in na katerem se bodo rešila vsa tekoča vprašanja. V slučaju, da se menza res zapre bodo dobili vsi oni, ki so plačali za ta mesec naprej diferenco takoj izplačano. O zaključkih občnega zbora nam je obljubljeni poročilo.

Tobačna trafika v Mariboru, Perkova ul. št. 20 je do 30. sušca 1920 potom javnega natečaja razpisana. Enoletni kosmati dobiček je znašal 3616 K 37 v. Položiti se mora predno se ponudba izroči K 350 jamščine.

Aretacije zaradi ponarejenih bankovcev. Zadnje dni so v Zagrebu aretirali več oseb, ki so hotele zamenjati ponarejene tisočake za nove kronsko-dinarske bankovce. Med drugim je bil v pondeljek aretiran tudi neki Hafner, ki je prinesel v zameno več sto tisočakov s ponarejenimi kolki. Izjavil je, da je dobil te tisočake večinoma od lastnika "Velike kavane" Lauša, ki je bil na to istotako aretiran, a pozneje zopet izpuščen.

Junčke za 17.000 kron je prodala neka posestnica v Podgori pred kratkim nekemu Hrvat. Sijajne kupčije se je tako veselila, da jo je šla tako namočiti. Na njeno veliko iznenadenje pa ji gostilničar, ko je hotela plačati, pove, da so vsi bankovci ponarejeni. Goljufana posestnica je vsa obupana javila dogodek orožnikom.

Zagoneten dvojen samomor jugoslovanske zakonske dvojice na Dunaju. V četrtek zvečer so v III. okraju na Dunaju našli ravnatelja jugoslovanske komisije za vojni plen, dr. Engelharta in njegovo sogrogo mrtva v stanovanju. Na lice mesta došla komisija je takoj ugotovila, da je bil izvršen dvojen samomor. Dr. Engelhart, rodom iz Varaždina in po poklicu zdravnik, je najbrže najprej ustrelil svojo ženo Stanislavo, rojeno Mišič iz Kamnika na Kranjskem, nato pa še samega sebe. Ženo so dobili mrtvo v postelji, njega pa poleg postelje, s samokresom v roki. Dva naboja sta bila prazna, štirje pa so tičali v samokresu. Vzrok samomora je popolnoma neznan, ker nesrečneža nista zapustila nobenega pisma. Jugoslovansko poslaništvo, ki je bilo o dogodku takoj obveščeno, je poslalo na lice mesta posebno komisijo, da je izvršila lokalni ogled.

Tečaj za cirilico začne na Legatovem zasebnem učnem zavodu v Mariboru. Cirilica je danes zelo važna za učitelja, uradnika in sploh za uslužbence javnih mest. Zatorej pripravljamo ta tečaj posebno. Vpisovanje in pojasnila v Legatovem zasebnem učnem zavodu v Mariboru, Vetrinjska ulica 17, I. nadstr. Ravnatelj sprejema vsak dan od 11—12, in od 18—19 (6—7) ure.

Mariborska porota.

Maribor, 9. marca.

Cestni roparji na Lajterspergu.

Od časa koncem vojne je sicer prijazna cesta iz Maribora skozi Lajtersperg proti Pesnici ravnost zaslovela po predrznih cestnih roparjih in skrivnostnih umorih. Večina teh zločinov je ostala še do danes neizsledena. Sledovi kažejo pač le eno gotovo smer, na vojaške ubežnike, ki so se tod okrog potepali in so samotno cesto izrabljali za svoje namene. Enega teh zločincev se je orožništvu vendar posrečilo izslediti.

V noči 28. julija 1917 je bil na tej cesti napaden in oropan France Kolarič iz Dobrenja. Popival je v predmestnih gostilnah in ko je zvečer zapustil Baumanovo gostilno na Lajterspergu, sta se mu na cesti pridružila dva vojaško opravljena možakarja, ga vzela v sredo in pričela pogovor. Kolarič ju je videl že v Počehovi gostilni in tudi pozneje v Baumanovi gostilni. Obnašala pa sta se tako sumljivo, da

se je jima hotel izogniti, hoteč kreniti proti Sv. Kungoti. Tedaj pa sta možakarja planila nanj, ga zgrabila za goltanec in vrgla na tla. Ležečega je eden obdelaval s pestjo po glavi, drugi pa mu je jemal iz žepov denar, uro in nož. Da sta ga še bolj oplašila, mu je eden zagrozil: »denar ali smrt!«

Dolgo časa ni bilo od storilcev nobenega sledu. Potem pa je orožništvo zvedelo, da je viničar Černčec bil v nekakšni zvezi s tem ropom. Ko so ga prijeli, je izpočetka tajil, ko pa je videl, da »se gre za res«, je izpovedal, da on sicer ni nič kriv, ampak dva druga, da pa se boji ju izdati, ker sta mu nagrozila. Povedal je, da sta tisto noč prišla k njemu neki France Braček in Miha Dokel, da so šli potem na Bračkov dom, kjer sta si roparja razdelila plen. Bračkota so kmalu dobili in je bil radi tega zločina že obsojen pred tukajšnjo poroto. Dokel pa je neznan kam izginil. Usoda pa je tudi njega doletela. Pobegnil je iz vojaškega taborišča v Knittelfeldu in še tisto noč s svojimi tovariši v sekovskem samostanu vkradel strojni jermen v vrednosti 4000 K. S tem so bežali v Gradec, jermen prodali in — Dokel je prišel pod ključ vojaške oblasti. Po prevratu pa so ga iz Nem. Avstrije poslali k nam, ker je doma na Poličkem Vrhu.

Izpočetka je vse tajil, niti tistega že kaznovanega tovariša Bračkota ni hotel poznati, tako tudi prič ne. Med tem je zelo zbolel. Danes sedi, čeprav komaj 30 let star, popolnoma obnemogel in propal na zatožni klopi in — prizna vse. Njegov zagovornik, sicer znani zgovorni gospod dr. Haas, ni imel povoda niti ene besede izgubiti v zagovor svojega klijenta. Tudi drž. pravdnik dr. Jančič ima lahko stališče.

Porotniki so obe glavni vprašanja na rop in tatvino soglasno potrdili. 5 let bodo potniki preko Lajtersperga imeli mir pred Doklno, če ne bo že med tem umrl v ječi.

Zadnje vesti.

D'Annunzio se huduje.

LDU Berlin, 10. marca. D'Annunzio je imel na Reki strasten govor proti Angliji. Rekel je med drugim: Morda bomo vsi poginili pod razvalinami, toda iz teh razvalin se bo dvignil duh, ki nas bo maščeval. Od sinfajnovcev pa do rdeče zastave, ki združnje v Egiptu polumesec s križem, se bo razumništvo uprlo proti izsesavanju neoboroženih narodov. Anglija, ki se je polastila Perzije, Mezopotamije, Arabije in pretežnega dela Afrike, lahko tudi nam pošlje one rablje, ki se niso obotavljali poklati upornike v Egiptu. Anglija je pohlepna država, ki se plazi okrog Carigrada, ki stremi za tem, da zasede tretjino kitajske in vse otoke Tihega oceana južno od ekvatorja. Država, ki ni nikdar sita, more tudi proti nam uporabiti enaka sredstva. Končno pa bomo vendarle ostale zmagovalci, ker se bodo pod to (?) zastavo zbrali uporniki vseh narodov. Dvignila se bo nova križarska vojska vseh tlačanih narodov proti temu roparskemu narodu, ki je včeraj izkoriščal vojno, danes pa hoče izkoriščati mir. (D'Annunzia nekaj peče in zgraža se nad Angleži, ni pa prav jasno s čim so se mu tako zamerili. Op. ur.)

Sklepi francoskih sindikalistov.

DKU Pariz, 10. marca. Kakor poroča »Humanité« je izrazil odbor

sindikalističnih organizacij na seji, dne 5. in 6. t. m. mnenje, da bi se moral z ozirom na svetovno gospodarstvo, sedanji mednarodni položaj spremeniti v mednarodni mir. Gospodarskega življenja ne smejo v bodoče obremenjati nikaki izdatki za vojne priprave. Organizirati se mora mednarodni mir Gospodarskega življenja ne smejo v bodoče obremenjati nikaki izdatki za vojne priprave. Organizirati se mora mednarodna razdelitev surovin ter dobiti podlaga za mednarodno izmenjavo blaga. Odbor je sklenil, da bo v mednarodnem svetu stavljal predlog o poddržavljenju in socializaciji produkcije in zamenjave blaga. Dalje se je pečal odbor s prehranjevalnimi vprašanji Avstrije in Madžarske ter sklenil ponovno apelirati na mednarodno solidariteto, v katerem bo pojasnil, da zahteva žalosten prehranjevalni položaj omenjenih držav, da zbere ves proletarijat celega sveta svoje sile, da mu odpomore. Dalje je sklenil opozoriti delavce vseh dežel na grozoviti beli teror na Madžarskem. Odbor pozivlja v imenu človeštva vse antantne vlade naj prisilijo Madžarsko, da se ne bo več tako silno pregrešavala proti postavam pravice. V slučaju, da Madžarska tega ne bi storila se napove proti njej splošen bojkot. Odbor pozivlja vsa osrednja vodstva, udruženja in organizacije, kakor tudi posamezne uslužbence pomorstva, železnic, pošt in brzojavov naj bodo pripravljeni, da na poziv odpovejo vsako delo, ki bi bilo direktno ali indirektno na korist madžarski vladi.

Nitti je obljubil popuste.

LDU Pariz, 10. marca. Kakor piše »Daily Telegraph«, je Nitti pri zadnjih neposrednih pogajanjih o jadranskem vprašanju zagotovil Trumbiču izdatne popuste, da bi se stvar uredila. Pričakuje se, da bodo Jugoslovenci nemudoma odgovorili na njegove predloge.

Nitti v Rimu.

DKU Berlin, 10. marca. Rimski poročevalec »Vossische Zeitung« javlja: Včeraj zjutraj je dospel v Rim italijanski ministrski predsednik Nitti, katerega je na kolodvoru sprejel med drugimi tudi angleški poslanik. Po poročilih italijanskega časopisja stoji Nittijeva vlada neposredno pred krizo. V senatu je bilo stajljeno vprašanje, ki zahteva, da se pojasnijo vzroki, zakaj niso izročile zavezniške države svojim parlamentom ratifikacijo st. germanske mirovne pogodbe.

Kondicionelno priznanje Besarabije Romuniji.

DKU London, 10. marca. (Reuter). Vrhovni svet je sklenil, da prizna združenje Besarabije z Romunijo samo tedaj, če se romunska vojska umakne iz Madžarske na takozvano Clemenceaujevo črto.

Stavka v Moravski Ostrovi se širi.

DKU Praga, 10. marca. (ČTU). Po poročilih iz Moravske Ostrove se je stavka zelo razširila. V stavki se nahaja približno 27.000 rudarjev. V nekaterih oddelkih so nastali komunistični pokreti.

Turški pokolji v Armeniji.

LDU London, 10. marca. Lloyd George je včeraj izjavil v poslanski zbornici, da so po vesteh, ki jih je prejela vlada, v zadnjih tednih Turki poklali v Ciliciji nad 15.000 Armencev. Francoska vlada pošlje v Sirijo precejšnja ojačenja. General Couraud bo na ta način mogel ojačiti postojanke in preprečiti nadaljne pokole. Anglija pošlje svoje čete v Carigrad, odkoder jih bo po potrebi lahko uporabljala v azijski Turčiji, Palestini in Egiptu. Carigradska posadka se poveča od 16.000 na 50.000 mož.

Boljševiki obvladajo celo Sibirijo.

LDU Berlin, 10. marca. »Deutsche Allgemeine Zeitung« javlja iz Helsingfors, da so boljševiki zasedli Irkutsk. Potemtakem imajo vso Sibirijo v rokah.

Razne vesti.

Produkcija bakra v Boru (Srbija). Baker, ki ga dobivajo iz srbskega rudnika v Boru, je namenjen za Francijo in Ameriko. V rudniku dela sedaj okoli 1500 ljudi. Za časa okupacije so ga izkoriščali Nemci. Zankrat je sklenjena pogodba s Francijo za 30 vagonov, ostalo dobi Amerika. V funkciji je sedaj samo ena topilnica, pripravljajo pa se še tri. Ko bo obrat popoln, se bo v vseh topilnicah proizvajalo dnevno 10 vagonov bakra v vrednosti 12 milijonov kron.

Naselitev rudarjev v rurskem okrožju. Pruska deželna zbornica je v soboto prvič razpravljala o naseljevanju rudarjev v rurskem okrožju. Vlada zahteva za to 500 milijonov mark kredita. V rursko okrožje se naseli 150.000 rudarjev. To je največja naselitev, kar jih je Nemčija doslej izvedla. Stroški se bodo pokrili s povišanimi cenami za premog, kar bo zneslo na leto eno milijardo mark. S to odredbo se bo produkcija znatno zvišala.

Francosko skladišče bo v Varšavi otvorila francoska vlada, da se olajšajo trgovinske razmere med Francijo in Poljsko.

Poljsko olje in oljnati proizvodi. Poljski listi poročajo o osnovi sindikata v Haagu za uporabo oljnatih proizvodov in za uvoz olja iz Poljske na Holandsko in v Belgijo.

Srebro. Nemčija bo vzela srebro iz denarnega prometa, da s tem odpomore deloma denarni in gospodarski krizi. Plačala bo srebrni drobiž po ceni, ki daleč presega nominalno vrednost, in sicer bo plačala za srebrno marko 6 in pol papirnatih, za stari tolar pa 21 in pol papirnatih mark. Bankovna srebrna zaloga je padla na Nemškem od 330 milijonov na 21 milijonov. V posamezni marki je nekaj manj ko 5 gramov srebra. Cena srebra je v Londonu 83 penc za unco. Avstrijska srebrna krona se ceni po sedanjih vrednosti avstrijskih papirnatih kron na 36 kron, v prometu pa se plačuje znatno ceneje. Cena kovnega zlata je v prostem prometu 170.000 mark za 1 kg, po zakonu o valuti bi pa morala znašati 3280 mark.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Mala oznanila.

Skoro nova omara za obleko in perilo, dve preprogi za jedilno sobo K 350.— in 550.—, čipkast zastor skoro nov, se proda. Vpraša se Trubarjeva (Lutrova) ulica št. 5, pritičje desno.

S 1. aprilom t. l. je nastopiti službo

občinskega tajnika

Plača 1920 K letno. Postranski zaslužek mogoč. Za to delo sposobni brivci in drugi rokodelci na krov! Ponudbe na upravnishvo tega lista. 2-1

Prva jugoslov. tovarna pletenin

Lastnika: Šoštarich in Barta

Maribor, Gosposka ulica 5

priporoča cenj. trgovcem

3-3

svoje izdelke kakor **moške in ženske nogavice, patentnogavice za otroke in odrasle itd.**

Ceniki na razpolago!

Vzorci se pošljejo po povzetju!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obretnuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 8 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih.

Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive. Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje in blago. Izvršuje vse bančne transakcije.

Največje domače podjetje v Jugoslaviji!

„Balkan“

Trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba

• MARIBOR •

Pisarna: Cankarjeva ulica št. 1

Telefon interurb. 375

Redne zveze z največjimi tu- in inozemskimi tvrdkami.

Špedicijski oddelek:

Prevažanje vsakovrstnega blaga na mariborskem trgu, špedicija vseh vrst, zacarlnanja, prevoz z nabiralnimi vozovi na vse strani, selitve s patentiranimi vozovi, vskladiščenja raznega blaga in pohištva.

Blagovni oddelek:

Prodaja vsakovrstnega blaga na debelo, import ter eksport, prekmorska kupčija.

Komisija:

Prevzame se vseh vrst blago v prodajo.